

Sykehuset Telemark psykiatrisk avdeling Skien
v/ fagsjef Arne Johannesen
Ulefossvegen 55
3710 SKIEN

Deres ref.:
Vår ref.: 13/5327-2
Saksbehandler: Hanne Skoe Cederkvist
Dato: 24.09.2013

Svar på henvendelse om ransaking

Helsedirektoratet viser til din e-post 14. juni 2013 og midlertidig svar fra Vårin Hellevik 17. juni 2013.

I e-posten reiser du spørsmål om psykisk helsevernloven § 4-6 åpner for at det kan gjennomføres flere ransakinger på bakgrunn av ett vedtak, forutsatt at vilkåret om begrunnet mistanke hele tiden er oppfylt.

Helsedirektoratets vurdering

Psykisk helsevernloven § 4-6 åpner for at faglig ansvarlig kan fatte vedtak om undersøkelse av rom og eiendeler samt kroppsvisitasjon ved begrunnet mistanke om at medikamenter, rusmidler, rømningshjelpemiddel eller farlig gjenstand vil bli forsøkt eller er innført i institusjon for døgnopphold.

Lovens system er bygget opp slik at det i enkelte av bestemmelsene i kapittel fire er angitt at vedtaket kan gjelde for en bestemt periode, mens det for andre vedtak ikke er angitt noe om dette. Bestemmelsene om ransaking og beslag i §§ 4-6 og 4-7 har ingen periodeangivelse. I § 4-5 andre ledd om forbindelse med omverdenen fremgår det at faglig ansvarlig kan vedta innskrenkninger i retten til kommunikasjon for inntil 14 dager. I § 4-7 a fremgår det at faglig ansvarlig kan treffe vedtak om at det kan tas urinprøver i forbindelse med et behandlingsforløp.

I lovens forarbeider, Ot.prp.nr.11 (1998-99) side 116, fremgår følgende i forbindelse med vurdering av bruk av rutinemessig ransaking:

«Etter departementets syn er dette inngrep som etter legalitetsprinsippet behøver hjemmel i lov. Departementet har i denne forbindelse vurdert om det bør gis lovhjemmel for rutinemessig kroppsvisitasjon og gjennomgang av pasientens medbrakte eiendeler ved enkelte avdelinger. Etter departementets syn representerer slike tiltak en integritetskrenkelse av en slik karakter at adgangen til å iverksette tiltakene bør være så snever som mulig.»

Helsedirektoratet vil bemerke at legalitetsprinsippet krever klar hjemmel for offentlige inngrep som gjennomføres ved bruk av tvang. Lovens ordlyd angir i dette tilfellet ikke tydelig om det må fattes et vedtak hver gang man vil gjennomføre

Helsedirektoratet - Divisjon spesialisthelsetjenester

Avdeling psykisk helsevern og rus

Hanne Skoe Cederkvist, tlf.: 24163496

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050

Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

undersøkelse/ransaking, eller om det kan fattes ett vedtak som gjelder for en nærmere angitt periode. Etter Helsedirektoratets syn taler imidlertid lovens system for at lovgiver bevisst har vurderer at noen vedtak kan fattes for en periode, mens andre vedtak må fattes hver gang faglig ansvarlig mener vilkårene for å benytte tiltaket er oppfylt. Dette støttes etter direktoratets syn av den refererte uttalelsen i forarbeidene om at adgangen til å iverksette tiltak etter § 4-6 bør være så snever som mulig.

Konklusjon

Det må fattes vedtak om bruk av tiltak i psykisk helsevernloven § 4-6 hver gang tiltaket skal benyttes.

Vennlig hilsen

Gitte Huus e.f.
avdelingsdirektør

Hanne Skoe Cederkvist
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk